

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ**

6B01701 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасының
бітіруші курс студенттеріне арналған
пән бойынша кешенді емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

Пән бойынша кешенді емтихан бағдарламасы төменде көрсетілген нормативтік құжаттар негізінде құрастырылған:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы. (09.01.2026 ж., жаңартылған)
2. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. (22.04.2025 ж., жаңартылған)
3. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы. (24.06.2024 ж., жаңартылған)
4. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 5 қаңтардағы № 4 бұйрығы. (16.01.2026 ж., жаңартылған)
5. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы. (26.03.2025 ж., жаңартылған)

Құрастырушылар: Кафедра меңгерушісі, ф.ғ.к., профессордың ассистенті Беркенова Р.А., ф.ғ.к., профессордың ассистенті Кужаева М.Т.

Пән бойынша кешенді емтихан бағдарламасы күндізгі, күндізгі қысқартылған оқу нысанындағы студенттер үшін арналған.

«Қазақ тілі мен әдебиеті» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды.
№ 6 хаттама «15» 01 2026 ж.

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған.
(№ 2_хаттама «_13_» 01_ 2026 ж.)

Шерхан Мұртаза атындағы ХТУ оқу-әдістемелік кеңесінде бекітілді.

№ 3 хаттама «22» 01__2026 ж.

Тіркеу № 5

Кешенді емтихан тапсыратын пәндердің тізімі:

1. Әдебиет теориясы
2. Жалпы тіл білімі

КІРІСПЕ

Пән туралы мәліметтер: Әдебиет теориясы курсы болашақ мұғалімдер үшін негізгі пән болып табылады. Бұл пән негізгі пәндерді өз дәрежесінде меңгеріп, үйрену үшін теориялық негізі болып табылады.

«Әдебиет теориясы» пәнінің толық курсын меңгеріп шыққан білімгер болашақта оқытылатын қазақ әдебиетінің тарихы, әдебиет теориясы, қазіргі қазақ әдебиеті, т.б. секілді пәндерді жүйелі меңгеріп, сөз өнерінің білікті маманы ретінде қалыптасуына басты бағыт-бағдар алады.

Пәннің мақсаты мен міндеттері: Пәнді оқып білудің мақсаты—білімгерлерді әдебиеттану ғылымы дамуының негізгі кезеңдерімен және оның өзекті және негізгі проблемаларымен, әдебиеттің көркемөнер ретіндегі негіздерімен таныстыру; білімгерді сөз өнерінің басты тектері мен түрлерінің дербес табиғатын жете танып білуге жетелеу, ғылыми әдістерді қолдануға, әдебиеттегі басты ағымдар мен бағыттарды ажыратуға үйрету, ең бастысы білімгерлердің ғылыми дүниетанымын қалыптастыру.

- әлемдік әдебиеттің даму тарихын бейнелейтін философиялық идеялардың қалыптасуы мен даму тарихын оқыту;
- әдебиет теориясы ғылымы жайындағы белгілі әдебиеттанушы-ғалымдардың негізгі идеялары туралы түсінік беру;
- әдебиеттің халықтық сипатын баса көрсетіп, көркемөнер ретіндегі қызметін, оның философиялық, ғылыми және діни суреттемелерінің проблемаларын және негізгі ұғымдарын және адам өміріндегі рөлдерін ұғындыру;

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Әдебиет теориясы ғылымы жайында түсінік. Өнер, әдебиет туралы ой-пікірлер: Әдебиет туралы ғылым және оның салалары. Әдебиет теориясы ғылымының басқа ғылым салаларымен байланысы.

Алғашқы эстетикалық ой-толғамдар. Әдебиеттің эстетикалық мәні. Аристотель, Әл-Фараби, Абай, т.б. өнер, әдебиет туралы ой-пікірлері. Көркемөнер жайында түсінік. Әдебиет-сөз өнері жайлы ғылым. Әдебиеттің объектісі-өмір, предметі-адам.

Өмірді образды түрде бейнелеудің шыншылдығы, типтілігі, нақтылығы, эстетикалық тұрғысы. Әдебиеттің таптық, халықтық сипаты. Әдебиет пен саясат. Мазмұн мен пішіннің диалектикалық бірлігі. Мазмұнның пішіннен басымдылығы. Олардың өздеріне тән ерекшеліктері. Көркем шығарманы мазмұн мен пішін тұрғысынан талдау.

Тақырып пен идеяның өзара бірлігі. Көркем шығармаға тақырып тандау. Идея және авторлық нысана. Негізгі идея, авторлық идея мен объективті идея. Сюжеттік оқиғалардағы ішкі қайшылықтар. Сюжет құрамы немесе өрістеу кезеңдері. Сюжет құрамына кірмейтін пролог пен эпилог туралы. Композиция-шығарма құрылымын, ондағы идеялар мен образдарды жүйелеуде, тұтастыру мен мазмұнды қиыстыруың ең шешуші тәсілі. Композиция мен сюжеттің бірлігі және өзгешелігі.

Тілдің халықтық қасиеті. Поэтикалық тілдің ерекшеліктері. Сөздің көп мағыналылығы мен троптар. Көркем шығарманы айшықтау мен құбылту. Көркем шығарманың жанрлық ерекшелігі және тілі. Поэзия мен проза. Өлеңдегі ырғақ пен буын мәселесі. Өлең жүйелерінің даму тарихы. Буындық өлшем және оның түрлері. Ұйқас және оның шумақта атқаратын рөлі. Әдеби процесс-әдеби даму. Көркемдік даму заңдылықтары. Әдеби даму мен дәстүр жалғастығы. Дәстүр мен жалғастық. Туған әдебиетіміздегі көркемдік дәстүрлер турасында.

Сөз өнерінің әр алуан тектері мен түрлерін туғызған тарихи жағдай. Эпос. Лирика. Драма. Бұлардың адам характерін жасаудағы ерекшеліктері мен өмір шындығын суреттеудегі бірлігі. Жанрлық тектелудің шарттылығы. Эпикалық шығармалардың негізгі түрлері: ертегі, мысал, очерк, әңгіме, поэма, повесть, роман, эпопея.

Әдеби бағыт, әдеби ағым, әдеби мектеп-әдеби дамудың формалары. Әлемдік әдебиеттегі әдеби ағымдар жайлы.

Шығармашылық және көркемдік әдіс мәселесі. Көркемдік әдістер тарихына шолу. Көркемдік әдіс, стиль, әдеби ағым. Дүние тану, өмірге көзқарас және көркемдік әдіс. Көркемдік әдіс – суреткердің өмір құбылыстарын таңдау, талғау және жинақтау принциптерінің қосындысы. Стиль туралы түсінік. Романтизм, реализм олардың ерекшеліктері. Әдебиет пен өнер хақындағы толғаныстар. Әдебиеттің сөз өнері ретіндегі сипаты. Әдебиеттің тәрбиелік мәні.

1. Әдебиет теориясы – ғылым.

1. А. Байтұрсыновтың «Әдебиет танытқыш» кітабы сөз өнерінің болмысы мен бітімін жүйелі зерттеген қазақ қоғамындағы тұңғыш теориялық еңбек.

2. Қазақ ұлттық әдебиет теориясы ғылымының қалыптасу тарихына қысқаша шолу.

2. Эстетикалық, әдеби ой-пікірлердің туу, даму тарихы мен кезеңдері.

1. Қазақ әдебиеттану ғылымындағы эстетика мен теория мәселелері.

2. Қазіргі әдебиеттану теориясындағы ғылыми ағымдар.

3. Көркем әдебиеттің табиғаты, ерекшелігі және мәндері.

1. Әдебиет теориясындағы әдеби шығарма, орта және автор мәселелері

4. Көркем әдебиеттің табиғаты.

1. Әдебиеттегі «көркем образ» және «образдылық» мәселелері.

2. Көркем образ түрлері. Оның жасалу жолдары.

5. Тақырып пен идея.

1. Көркем шығарма және оның құрылысы.

2. Сюжет пен фабула мәселесі.

6. Әдебиеттің тектері мен түрлері.

1. Әдеби жанрлар теориясы.

2. Жанрдың тарихи категория екендігі.

7. Көркем әдебиеттің тілі.

1. Құбылту (троп) пен айшықтаудың (фигура) түрлері көркемдік қызметі.

8. Өлең құрылымы мен өлшемдері.

1. Өлең сөздің теориясы.

9. Көркемдік әдіс. Әдеби ағымдар мен бағыттар.

1.Әдеби бағыт, әдеби ағым, әдеби мектептің әдеби процестегі алатын орны, байланысы.

2.Әдеби бағыт, ағым, мектеп туралы ой-пікірлер.

3.Әдеби мектеп - суреткерлік шеберлік нәтижесі.

10. Әдебиеттегі тек пен түр.

1.Әдеби жанрлар теориясы.

2. Жанрдың тарихи категория екендігі.

11. Көркем әдебиеттің тілі. Құбылту (троп) пен айшықтаудың (фигура) түрлері көркемдік қызметі.

1.Тілдің халықтық сипаты

2.Поэтикалық тілдің ерекшеліктері

3.Сөздің көп мағыналылығы мен троптар

4.Көркем шығармадағы айшықтау мен құбылту

5.Көркем шығарманың жанрлық ерекшеліктері және тіл.

12. Өлең құрылымы мен өлшемдері.

1. Поэзия мен проза

2. Өлеңдегі ырғақ пен буын мәселесі.

3. Өлең жүйелерінің даму тарихы.

4. Буындық өлшем мен оның түрлері.

5. Ұйқас және оның шумақта атқаратын рөлі.

13. Көркемдік әдіс.Әдеби ағымдар мен бағыттар.

1.Әдеби бағыт, әдеби ағым, әдеби мектептің әдеби процестегі алатын орны, байланысы.

2.Әдеби бағыт, ағым, мектеп туралы ой-пікірлер.

3.Әдеби мектеп - суреткерлік шеберлік нәтижесі.

4.Қазақ әдебиетіндегі әдеби мектептер.

14. Қаламгер мен стиль.

1. Стиль туралы түсінік

2. Әдеби ағым туралы түсінік.

3. Сентиментализм және классицизм.

15. Көркем әдебиеттің заңдылықтары.Әдеби процесс.

1.Әдеби процесс(үдеріс.)

2.Жанрлық канондар мен жанрлық дәстүрлер.

3.Әдеби тек түрлері.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер

1. Майкл Райан Әдебиет теориясы. Кіріспе 2019ж. 270 б.

2. Джули Ривкин, Майкл Райан. Әдебиет теориясы , Антология I. 2019.ж. 270 б.

3. Джули Ривкин, Майкл Райан. Әдебиет теориясы , Антология II. 2019.ж. 280 б.

4. Джули Ривкин, Майкл Райан. Әдебиет теориясы , Антология III. 2019.ж. 265б.

5. Джули Ривкин, Майкл Райан. Әдебиет теориясы , Антология IV. 2019 ж. 270 б.

6. Қобланов Ж.Т, Жеткізгенова Ә.Т. Шығыс әдебиетінің тарихы. Оқу құралы. N-PRESS 2019ж. 250б.

7. Қалшабек А. Әдебиеттану ғылымына кіріспе: оқулық.-Астана: Фолиант, 2016.

8. Қабдолов З. Сөз өнері. - Алматы:Қазақ университеті, 2011ж. 305б.
9. Мамбетов Ж. Әдебиеттің эстетикалық негіздері. - Алматы, Қазақ университеті, 2011ж. 21б.
10. Ысмайлов Е. Әдебиет теориясының мәселелері. - Алматы: Қазақ университеті, 2011ж.230б.
11. Райыс Ғ. Сөз өнері теориясы.: Оқулық кітап. -Алматы:"Таңбалы" баспасы, 2010ж. 195б.
12. Дәдебаев Ж. Тақырып және идея [Мәтін]: зерттеу / Ж. Дәдебаев.- Алматы: Қазақ университеті, - 207 б. 2010.
13. Джунышбеков Н., Темирболат А. Теория литературы. Учебное пособие. - Алматы, - 284 с. 2010.
14. Исмақова А. Алша әдебиеттануы. - Алматы, - 560 б. 2010.
15. Нұргалиев Р. Әдебиет теориясы. - Алматы, 2010ж. 220б.

Web-сілтемелер

- 1.www.til.gov.kz
- 2.[www. soyle.kz](http://www.soyle.kz)
- 3.www.kitap.kz
- 4.www.bilimpaz.kz
- 5.www.sozdik.kz

КІРІСПЕ

Пән туралы мәліметтер: «Жалпы тіл білімі» – жалпы тіл білімінің теориясы. Бұл пәннің алдына қойылатын міндеті – тыңдаушыларды тіл біліміндегі негізгі теориялармен қаруландыру, оларға тіл туралы ғылымның өткен тарихынан, қазіргі күйінен, алда тұрған міндеттерінен, шешілген және әлі шешілмеген проблемаларынан жан-жақты мәлімет беру.

Бұл пәннен дәріс тыңдайтындар – тіл білімінен недәуір дайындықтары бар, тіл білімі мәселелерінен алғашқы мәліметтер беретін «Тіл біліміне кіріспе» атты курс пен қазақ тілі пәнінің теориялық курстарын өткен адамдар.

«Жалпы тіл білімі» факультет бойынша жүргізілетін тілдік пәндердің бәрінен кейін өтіледі де, ол, бірінші жағынан, студенттердің өз мамандықтары бойынша алған білімдерін жинақтап, қорытындылау сипатында болса, екінші жағынан, олардың жалпы тіл білімінен теориялық білімдерін жетілдіре, тереңдете түсуді көздейді.

Жалпы тіл ғылымының, соның ішінде тіл туралы ғылымның да дамуы бұрын белгісіз тың объектілерді, проблемаларды, зерттеудің жаңа амал-тәсілдерін туғызатыны, осы қағидаға сәйкес XX ғасырда туып қалыптаса бастаған тіл біліміндегі әдістер, олар жөніндегі әр түрлі көзқарастар жинақталып түсіндіріледі.

Пәннің мақсаты мен міндеттері: студенттердің жалпы лингвистикалық дайындықтарын тереңдету, тіл теориясының өзекті мәселелері бойынша білімдерін жинақтау, тіл білімі ғылымының қалыптасу және дамуын, сонымен қатар лингвистикалық талдаудың әдістерін меңгерту. Тіл білімі тарихының даму және қалыптасу сатыларын, бағыттарын және концепцияларын түсіну, негізделген және қалыптасқан теориялық білімдерін жинақтай білуге міндеттейді.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

1.Тіл білімі. Ғылымдар жүйесіндегі дәстүрлі және жаңа байланыстар. Тіл білімінің мақсаты мен міндеттері

- 1.Тіл теориялық және қолданбалы тіл білімінің ғылыми нысаны ретінде
- 2.Қазіргі тіл білімі: дифференциация және интеграция үдерістері және олардың тіл туралы ғылым құрылымындағы көрінісі.
- 3.Үнді, антикалық, қытай, араб тіл білімдері. Лингвистикалық дәстүрлер Ж.Баласағұнның, әл-Фарабидің лингвистикалық мұралары.

2.Әлем тілдерінің номенклатурасы: генетикалық, типологиялық және ареалды бейнелері

- 1.Тілдердің өміршеңдігі мәселесі. Тірі, жойылу үстіндегі және өлі тілдер
- 2.Табиғи тілдердің жасанды аналогтары.
3. Компаративистика: мақсаттары, әдістері, жетістіктері. Түркі тілдерінің салыстырмалы-тарихи зерттелуі.

3.Тіл ерекше сипаттағы семиотикалық жүйе ретінде

- 1.Тіл – жүйелі-құрылымдық жасалым ретінде
- 2.Тілдің деңгейлік стратификациясы
- 3.Парадигматика мен синтагматика
- 4.Функционалды лингвистика

5. Коммуникативті лингвистика: тілдік актілер теориясы – паралингвистика – мәтін лингвистикасы – дискурс теориясы

6. Тілдік құзіреттілік

7. В. Фон Гумбольдтың лингвистикалық көзқарастары. Лингвистикалық ықтималдылық болжамы.

4. Жалпы фонетика және фонология. Артикуляторлық, акустикалық және перцептивті фонетика

1. Жалпы фонетика мен фонология.

2. Артикуляция үдерістері және артикуляциялық база.

3. Эксперименталды фонетика әдістері мен тәсілдері.

4. Фонологиялық теориялар. Транслитерация.

5. Әмбебап логикалық ойлардан әмбебап лингвистикасына дейін

5. Жалпы морфология. Грамматикалық мағына және олардың әлем тілдерінде берілу жолдары

1. Грамматикалық мағына және олардың әлем тілдерінде берілу жолдары.

2. Морфемалар мен тілдер классификациясы.

3. Әлем тілдеріндегі есімдердің және етістіктердің негізгі грамматикалық категориялары.

4. Натуралистік бағыт пен тіл дамуының жалпы заңдылықтары.

6. Жалпы синтаксис. Негізгі синтаксистік бірліктер. Дискурс.

1. Негізгі синтаксистік бірліктер.

2. Дискурс.

3. Терең және үстірт синтаксистің синтаксистік сипаттаманың деңгейлері ретінде.

4. Синтаксистік қатынастар және олардың түрлері.

5. Тіл біліміндегі психологиялық бағыт.

7. Жалпы семантика. Семантикалық теориялар. Мән мен мағына. Тілдік мәндердің типтері. Прагматика.

1. Семантикалық теориялар. Мән мен мағына.

2. Тілдік мәндердің типтері. Прагматика.

3. Көпмағыналылық мәселесі. Семантизация.

4. Сөйленістегі эксплицитті және имплицитті ақпарат.

5. Жас грамматикалық бағыт пен тіл біліміндегі тарихилық қағидасы. «Сөздер мен заттар мектебі»

8. Тіл және ми. Тіл онтогенез бен филогенезде

1. Тіл және ми.

2. Тіл онтогенез бен филогенезде.

3. Негізгі туа біткен примитив-концептілер.

4. Когнитивті лингвистика.

5. «Шежіре ағашы» теориясы. «Толқындар» теориясы. Ареалды лингвистика. Неолингвистика.

9. Тіл – Социум – Этнос. Әлеуметтік лингвистика қайнар көздерінен тілді «әлеуметтік контекстте» зерттеуге дейін

1. Тіл-Социум-Этнос. Әлеуметтік лингвистика. Этнолингвистика. Саяси лингвистика.

2. Гендерлік лингвистика. Тілдің өмір сүру формалары.
3. Тіл және билік. Тіл және идеология. Әлемдегі және Қазақстандағы тілдік жағдаят пен тілдік саясат. Тілдік жағдаяттар түрлері. Тілдік одақтар. Тілдің ауысуы. Тіл жылжуы.
4. Билингвизм мен диглоссия. Трансференция.
5. Интерференция. Қазақстандағы қазақ және орыс тілдері және дамуының мәселелері.
6. Ф. Де Соссюрдің лингвистикалық көзқарастары мен қазіргі тіл біліміндегі жүйелілік идеясы.

10. Лингвистикалық типология. Тілдің типі және тілдегі тип.

1. Лингвистикалық типология.
2. Тілдің типі және тілдегі тип. «Тіл-эталон»
3. Тілдер типтері: флективті-аглютинативті-оқшауланған – инкорпоративті; аналитикалық-синтетикалық; белсенді-номинативті – эргативті тілдер.
4. Қазақ тілі аглютинативті типті тілдер өкілі ретінде.
5. Орыс тілі – флективті тіл.
6. Тілдегі ұқсастықтар мен тілдік әмбебаптар.
7. И.А. Бодуэн де Куртенэнің лингвистикалық көзқарастары мен тірі тілдерді зерттеу.

11. Лингвистика әдіснамасы. Лингвистиканың метатілі және металингвистика.

1. Лингвистика әдіснамасы.
2. Метатіл және металингвистика. Тілдегі верфикация, дәлелдеу және аргументация.
3. Тілді зерттеу мен сипаттау әдіс-тәсілдері. Эмпирикалық зерттеулердің жалпы ғылыми әдістері (байқау, тәжірибе, сипаттау, модельдеу, т.б.)
4. Рефлексия және интроспекция. Рефлексивті лингвистика.
5. Структурализмнің негізгі бағыттары: функционалды грамматика (Прага мектебі).

12. Тілдің ішкі және сыртқы реконструкциясының әдіснамасы.

1. Тілдің ішкі және сыртқы реконструкциясының әдіснамасы.
2. Қатысымдық хронология және лингвистикалық география әдіснамасы.
3. М.Своден тізімдері.
4. Структурализмнің негізгі бағыттары: дескриптивті (америкалық).

13. Салғастырмалы әдіс. Жасырын салғастыру және тілдік параллельдер.

1. Салғастырмалы әдіс. Жасырын салғастыру және тілдік параллельдер.
2. Тілдердің типологиялық сипаттамасы және типологиялық классификациясы.
3. Контент-талдау. Эталон тіл әдісі.
4. Структурализмнің негізгі бағыттары: глоссематика (Дания/Копенгаген мектебі).

14. Нақты әдістер (математикалық логика, статистика, ықтималдылық теориясы, ақпарат теориясы) және қолданбалы тіл білімі

1. Нақты әдістер және қолданбалы тіл білімі.
2. Тілдік үдерістерді модельдеу.
3. Формализм: өткен шақ пен қазіргі функционализм

15. Тіл корпусы сәйкестендірілген, құрастырылған және белгіленген тілдік-сөйлеу мәліметтерінің электронды нұсқадағы жиынтығы ретінде.

1. Корпустық лингвистика.

2. Компьютерлік лингвистика. Тіл туралы ақпарат алудың жаңа тәсілдері мен тілді зерттеудің заманауи тәсілдері.

3. Лингвистикалық сипаттаулардың рәсімделуі.

4. Лингвистикада қолданылатын аралас ғылыми әдістер.

5. Қазақстандағы тіл білімі: жетістіктері мен дәстүрлері.

Негізгі әдебиеттер:

1. Әлемдік лингвистика. Оқу құралы. Medet grup., Жунисова М.А., 2019

2. Жалпы тіл білімі. Тіл білімінің тарихы [Мәтін]: Оқу құралы / Ш.Ш. Жалмаханов.- Алматы: Отан, 2018.- 176б., Жалмаханов Ш.Ш

3. Қазақ жазуының тарихы [Мәтін]: Оқу құралы / Қ. Молгаждаров, Ж. Мусин.- Алматы: Альманах, 2018.- 237б.

4. Язык как ресурс мягкой силы и ресурсы мягкой силы языка. – А.: Қазақ университеті, Сулейменова Э.Д., 2016.

5. Тіл білімінің мәселелері. Алматы, Байтұрсынұлы А., 2013

6. Тіл білімінің негіздері [Мәтін]: Оқулық / К. Аханов. - Алматы: ""Өлке"" баспасы, 2010. - 560б.

7. Жалпы тіл білімі [Мәтін]: Ғылыми / Т. Қордабаев; бас ред. Арын Е.М., құраст., жауапты ред. Құдабаев А.Ж.- Павлодар: С.Торайғыров ат. ПМУ, 2010.- 234б.- (Қазақ тіл білімінің антологиясы).

8. Оценочность в диахронии: от слова к тексту [Текст]: Научный / Л.Ю. Мирзоева.- Алматы: Тарих тағлымы, 2010.- 108с.

9. Язык политики и политика языка. К обоснованию политической лингвистики. –А.: Тарихтағылымы, Ибраева Ж.К., 2010.

10. Неміс тілі грамматикасы морфология [Мәтін]: Ғылыми / М.Ғ. Арынов; бас ред. Арын Е.М., құраст., жауапты ред. Құдабаев А.Ж.- Павлодар: С.Торайғыров ат. ПМУ, 2010.- 448б.

11. Аханов, К.Тіл білімінің негіздері [Мәтін]: Оқулық / К. Аханов.- Алматы: "Өлке" баспасы, - 560 б. 2010.

12. Қордабаев, Т. Жалпы тіл білімі [Мәтін] Т. бас ред. Арын Е.М., құраст., жауапты ред. Құдабаев А.Ж.- Павлодар: С.Торайғыров ат. ПМУ, - 234б.- (Қазақ тіл білімінің антологиясы). 2010.

13. Мирзоев Л.Ю. Оценочность в диахронии: от слова к тексту [Текст]: Научный / Л.Ю. Мирзоева.- Алматы: Тарих тағлымы,- 108с. 2010

Қосымша әдебиеттер:

1. ОӘК "Жалпы тіл білімі" Белботаев А. 2020ж. Неміс тілі грамматикасы: морфология [Мәтін]: Ғылыми / М.Ғ. Арынов; бас ред. Арын Е.М., құраст., жауапты ред. Құдабаев А.Ж.- Павлодар: С.Торайғыров ат. ПМУ, 2010. - 448б.

2. Қазақбаева, К.Р. Қазақ тіліндегі түр-түстердің қолданысы [Мәтін] = Автореферат = Магистрлік диссертация: ғылыми / К.Р. Қазақбаева.- Тараз, 2013.- 18б.

Web-сілтемелер

1. www.til.gov.kz

2. [www. soyle.kz](http://www.soyle.kz)

3. www.kitap.kz

4. www.bilimpaz.kz

5. www.sozdik.kz